

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ЕКСПОРТНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ І СТРУКТУРНИХ ЗМІН ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

У статті досліджено оцінювання результативності експортної стратегії України в умовах геополітичних конфліктів, воєнних ризиків, логістичних обмежень і структурних змін зовнішньої торгівлі. Обґрунтовано, що результативність експортної стратегії не може визначатися лише валовим обсягом експорту, оскільки збереження експортних потоків не завжди означає зміцнення економічної стійкості. На основі офіційної статистики зовнішньої торгівлі України за 2024–2025 рр. показано поглиблення дисбалансу між експортом та імпортом: у 2025 р. товарний експорт знизився до 40,37 млрд дол. США, імпорт зріс до 84,74 млрд дол. США, а дефіцит торгівлі товарами збільшився до 44,37 млрд дол. США. Проаналізовано структурні зміни товарного експорту, зокрема зменшення частки зернових культур, олійного насіння і руд та зростання частки жирів і олій, чорних металів, деревини, електричних машин і устаткування. Встановлено, що ці зміни свідчать про часткові структурні зрушення, але не підтверджують завершеної технологічної модернізації експортної моделі. Розкрито значення європейського напрямку, логістичної стійкості та Українського морського коридору для підтримання експортних потоків. Запропоновано систему критеріїв оцінювання результативності експортної стратегії, що охоплює експортну динаміку, зовнішньоторговельну збалансованість, товарну диверсифікацію, структурну якість експорту, географічну диверсифікацію, логістичну стійкість, інституційну підтримку, відповідність вимогам ринку ЄС і макроекономічний ефект. Практичне значення результатів полягає у формуванні аналітичної рамки, адаптованої до умов воєнної економіки України та моніторингу реалізації експортної стратегії до 2030 року.

Ключові слова: експортна стратегія, зовнішня торгівля, геополітичні конфлікти, економічна стійкість, структурні зміни, експортна результативність, Україна.